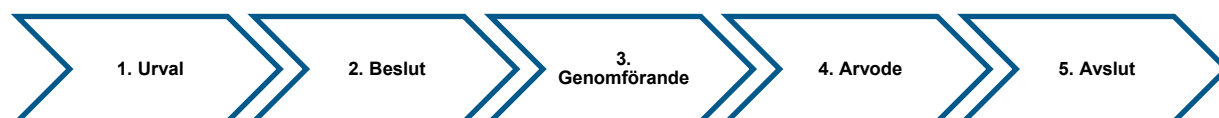

Kyrkvårdar

Efter varje kyrkoval skall kyrkvårdar utses (se 4 kap. 19 § kyrkoordningen). Kyrkvårdarna har därefter vissa uppdrag som de genomför under mandatperioden. Kyrkvärden är vald av församlingens Kyrkoråd och utgör i så måtto en del av den *dubbla ansvarslinjen*, där ansvaret för församlingens grundläggande uppgift delas mellan ämbetsbärare och lekmän; det är ett hedersuppdrag att vara kyrkvärd.

Schematiskt kan processen beskrivas så här:

Laglig grund för behandlingen i processen är främst "berättigat intresse". I intresseavvägningen har beaktats att kyrkvårdarna är en viktig funktion för församlingen samtidigt som allt deltagande som kyrkvärd sker frivillig och utifrån dennes eget intresse av att bidra till församlingens liv.

I församlingens arbete gäller den kyrkliga offentlighetsprincipen, vilket innebär att det finns krav på diarieföring, arkivering och gallring (se SvKB 2016:6, 2017:1 och 2019:2) som skall följas (laglig grund: "Allmänt intresse"). I SvKB 2019:1 fastställs principerna för bevarande och gallring.

Församlingen har rätt att behandla även känsliga personuppgifter (som kyrkotillhörighet och uppgift om dop) med stöd av det så kallade medlemsundantaget.

1. Urval. Det är kyrkorådet som utser kyrkvårdar. För att kyrkorådet skall kunna fatta beslut tar kyrkoherden fram ett förslag. Intresserade kan även göra egna intresseanmälningar.

I beredningen av ärendet säkerställs att de krav som uppställs i kyrkoordningen är uppfyllda (att personen tillhör Svenska kyrkan, är döpt och har fyllt 16 år), vilket bland annat innebär kontroll av tillhörighet i medlemsregistret. Eftersom minst två av kyrkvårdarna skall vara ledamöter eller ersättare i kyrkorådet utreds även denna aspekt. De personer som skall föreslås måste tillfrågas. Kyrkoherden har ett samtal med de nominerade, som därefter måste acceptera uppdraget. Inkomna underlag diarieförs.

I steget behandlas personuppgifter som namn, personnummer, kontaktuppgifter, kyrkotillhörighet samt status rörande dop och ålder (dessa uppgifter diarieförs).

2. Beslut. Det är kyrkorådet som utser kyrkvårdar (varav minst två även skall vara ledamöter eller ersättare i kyrkorådet). Kyrkorådets arbete beskrivs i processen [Styrning och ledning](#).

Kyrkvärden utses, i samband med ny mandatperiod för en period av, som längst, fyra år. Det är inget som hindrar, att en kyrkvärd väljs om för en, eller flera, perioder. En kyrkvärd kan dock även utses under pågående mandatperiod, för en period som motsvaras av tiden fram till nästa kyrkoval.

Efter att beslutet har justerats och skrivits under kan kyrkvärden påbörja sitt arbete. En ny kyrkvärd skall tas emot vid en gudstjänst i den kyrka han eller hon har sin huvudsakliga tjänstgöring.

I steget behandlas, förutom de personuppgifter som anges i steg 1, även personuppgifter kopplat till beslutet (namn och titel för ledamöter i kyrkorådet samt den tid förordnandet som kyrkvärd avser).

3. Genomförande av uppdrag.

Kyrkvärdarna har vissa uppdrag:

- Gestaltning av gudstjänst: Prästen, kyrkomusikern, kyrkvärdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst. Kyrkvärdarna har ett antal praktiska uppdrag vid förberedelse och genomförandet av, samt efter, gudstjänster, men ingen av dessa innebär behandling av personuppgifter. Uppdragen innebär, att det bör finnas minst en kyrkvärd med på varje gudstjänst (gäller inte vid dop-, vigsel- eller begravningsgudstjänster). För att kunna tillse, att (minst) en kyrkvärd är närvarande skapas scheman (namn, kontaktuppgifter, plats och tidpunkt behandlas). Om en kyrkvärd anmäler förhinder kan även sådana personuppgifter behandlas. I övrigt sker normalt ingen personuppgiftsbehandling och kyrkvärden får inte tillgång till några personuppgifter kopplade till gudstjänsten.
- Mässfall: I det fall det sker s.k. mässfall (det vill säga att tjänstgörande präst inte har möjlighet att vara på plats vid gudstjänsten), skall kyrkvärden leda församlingen i en kortare andakt. Redogörelse för mässfallet skall lämnas skriftligen till kyrkoherden, som har att informera kyrkorådet. Personuppgifter som namn och anledning till mässfallet behandlas.
- Inventarier: En i särskild ordning utsedd kyrkvärd – inventariekontrollant – ansvarar, tillsammans med kyrkoherden, för kyrkobyggnadernas inventarier, i enlighet med bestämmelserna i kulturmiljölagen (härvidlag tillkommer lagliga grunden "rättslig förpliktelse"). Kyrkvärden har i detta arbete inte tillgång till några register med personuppgifter, men kan tillfrågas om värdefulla inventarier. Kyrkvärden skall anmäla till kyrkoherden åtgärder, som kräver tillstånd från Länsstyrelsen eller andra myndigheter. Detta innebär att personuppgifter som namn, uppdraget och kontaktuppgifter kan komma att behandlas.

Kollekt: Kyrkoherden får för en viss gudstjänst besluta om kollekt, om någon kollekt inte har blivit bestämd och kyrkorådet eller församlingsrådet inte hinner besluta i frågan. Om kyrkoherden inte har beslutat något, får den präst som tjänstgör vid gudstjänsten besluta i frågan. Innan kyrkoherden eller en präst i sådant fall beslutar om kollekt, skall de

tjänstgörande kyrkvårdarna först få säga sin mening. Ett sådant beslut skall anmälas vid kyrkorådets nästa sammanträde. I det fall kollekt inte blivit bestämd och det samtidigt blir mässfall, får ingen kollekt upptas. Kolleksammanräkning sker av kollektansvarig, d.v.s. tjänstgörande präst, eller den som denne förordnar därtill (vanligtvis en av kyrkvårdarna), tillsammans med ytterligare en person (kan också vara en kyrkvård; det viktiga är att sammanräkningen görs av två personer i förening). För arbetet med kollekt kan personuppgifter som namn samt uppgifter kopplade till kolleksammanräkning eller ärendet hos kyrkorådet behandlas.

Kyrkvärden skall arbeta för Bromma församlings bästa i stort och smått. Detta inbegriper att verka för en god arbetsmiljö, påtala eventuella brister samt, inte minst, att regelbundet be för församlingen och de personer som har tagit på sig särskilda uppgifter och funktioner. Kyrkvärden, som är inventarietkontrollant (tredje punkten ovan), är kontaktperson för övriga kyrkvårdar i förhållande till kyrkoherden. Hon eller han skall förbereda de kyrkvårdsmöten som sker minst två gånger per termin. Vid dessa kyrkvårdsmöten, som leds av kyrkoherden, eller den han/hon utser i sitt ställe, ges information om aktuella frågor, genomförd verksamhet utvärderas samt kommande planering går igenom. Väsentliga förändringar i gudstjänsternas planering och form skall, före beslut i KR, vara föremål för samråd mellan Kh och kyrkvårdarna. I det här arbetet behandlas personuppgifter som namn, kontaktuppgifter, kostpreferenser och ärenderelaterade uppgifter (kan även röra återkoppling rörande anställdas arbetsmiljö).

4. Arvode. Ersättningen till kyrkvårdar är beslutad av kyrkofullmäktige och utgår med 0,5 % av inkomstbasbeloppet per förrättningstillfälle. Den kyrkvård som bistår i arbetet med inventarier har ett fast arvode per år om 5 % av inkomstbasbeloppet.

För att kunna hantera arvodet görs utbetalningar två gånger per år, baserat på en lista över vilka som tjänstgjort och när de tjänstgjort. För att kunna göra utbetalningen behöver personuppgifter som namn, personnummer, adress, arvodesbelopp, uppgifter om tjänstgöring och skattesats behandlas. Uppgifter behöver sparas i bokföringen. Tillkommande laglig grund för behandlingen är ”rättslig förpliktelse” (bokföringslagen och skattelagstiftning).

5. Avslut. När mandatperioden tar slut skall nya kyrkvårdar utses (se steg 1). Om en person inte längre skall vara kyrkvård tas dennes namn bort i schemaläggning och arvodeshantering.

Ibland kan ett uppdrag upphöra i förtid. En kyrkvård kan skiljas från uppdraget som kyrkvård av följande orsaker:

- Om han eller hon inte längre uppfyller formaliakraven för att vara kyrkvård (se steg 1)
- Om kyrkvärden genom sitt agerande väsentligen skadat Svenska kyrkans och Bromma församlings rykte
- Om kyrkvärden av ohälsa inte längre kan fullfölja sitt uppdrag

- Om kyrkvärden av egen önskan skriftligen begär att få bli entledigad

Beslut om entledigande sker av kyrkorådets presidium och kyrkoherden i förening; beslutet måste vara enhälligt. I hanteringen av entledigande kan personuppgifter som namn, orsak, uppgifter kopplade till hälsa och beteende komma att behandlas. Vid beslutet tillkommer personuppgifter i beslutet (ledamöters namn, hur röster avgetts samt beslutsmotivering).

En kyrkvärd som entledigas skall avtackas vid avslutat uppdrag i den kyrka han eller hon har haft sin huvudsakliga tjänstgöring.

Efter avslut tar församlingen ställning till vad som skall bevaras eller gallras; som ovan nämnts följer församlingen de kyrkliga regelverken i det arbetet.